

Reglering av nationella toppdomäner

med fokus på svenska .se

Fredrik Roos

Handledare: Christina Ramberg

Innehåll

1	INLEDNING	3
1.1	SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	3
	DISPOSITION	4
1.2	DOMÄNNAMN OCH DERAS BETYDELSE	5
2	REGLERING AV TOPPDOMÄNER	7
2.1	SYSTEM FÖR REGLERING AV TOPPDOMÄNER	7
2.1.1	<i>Krav på underliggande namnrättighet</i>	7
2.1.2	<i>"First to File" system</i>	8
2.1.3	<i>Alternativt tvistlösningsforum</i>	9
2.1.4	<i>Lagstiftning angående domännamnsvister</i>	10
2.2	MAKTEN ATT STYRA TOPPDOMÄNEN	10
2.2.1	<i>Statligt styrd</i>	10
2.2.2	<i>Lagstiftning om makten över toppdomänen</i>	11
2.2.3	<i>Styrd av ett vinstdrivande företag</i>	11
2.2.4	<i>Styrd av en ideell organisation</i>	11
2.3	REGLERINGEN AV ".SE"	13
2.3.1	<i>Historik och organisation</i>	13
2.3.2	<i>En översikt av de gamla reglerna</i>	14
	EN ÖVERSIKT ÖVER 20 NATIONELLA TOPPDOMÄNER	18
2.4	KONSEKVENSER AV VALET AV REGLERING	20
2.4.1	<i>Regleringens betydelse för toppdomänens popularitet</i>	20
2.4.2	<i>Trender i Europa</i>	21
2.5	STATENS UTREDNING ANGÅENDE TOPPDOMÄNEN ".SE"	22
2.6	NYA REGLER FÖR ".SE"	23
3	.SE:S ALTERNATIVA TVISTLÖSNINGSFÖRFARANDE	25
3.1	FÖRFARANDEREGLER	27
3.1.1	<i>Tvistlösningsförfarandet</i>	27
3.1.2	<i>Talan väcks i allmän domstol</i>	30
3.2	MATERIELLA GRUNDER	30
3.2.1	<i>Avregistrering och överföring</i>	30
3.2.2	<i>Rätt eller berättigat intresse</i>	32
3.2.3	<i>Ond tro</i>	33
3.2.4	<i>Tolkning av de materiella reglerna</i>	34
3.3	SKALL II-STIFTELSEN FÖLJA ICANNs TOLKNING?	36
3.4	VARFÖR SKAPA EGET SYSTEM I STÄLLET FÖR ATT ANSLUTA SIG TILL ICANNs	38
4	SLUTSATSER	39
5	KÄLLFÖRTECKNING	43

1 Inledning

Domännamnssystemet skapades ursprungligen av idealister för att underlätta kommunikationen på Internet. Till en början reglerades och administrerades systemet av enskilda individer men när uppgiften blev mer betungande växte ideella organisationer fram. De generiska toppdomänen och majoriteten av de nationella regleras och administreras fortfarande av ideella organisationer. Domännamn har under åren successivt ökat i betydelse och representerar idag stora värden för företag och individer. Det ökade intresset för domännamn har medfört en omfattande reglering av tilldelningen av domännamn och administrationen av domännamnssystemen.

Regleringen av den svenska toppdomänen “.se” är intressant att studera eftersom den genomgått stora förändringar. Den svenska regleringen är intressant också ur ett internationellt perspektiv eftersom de olika typer av regleringar som tillämpats av .se representerar de två huvudtyperna av reglering som används av nationella och generiska toppdomäner världen över. Den gamla regleringen innefattade framförallt ett krav på en underliggande namnrättighet för att få registrera ett domännamn i .se. För registrering av ett domännamn krävdes att ett firmanamn uppvisades som, förutom i undantagsfall, exakt måste motsvara det sökta domännamnet. Motivet var framförallt att säkerställa att den nationella toppdomänen .se blev ”den naturliga hemvisten för alla användare som har koppling till Sverige”.¹ Den nya regleringen tillämpar istället den så kallade ”First to File” principen som innebär att registrering godkänns så länge ingen annan innehar namnet.

1.1 Syfte och frågeställning

Uppsatsen behandlar frågor kring reglering av toppdomäner. De olika typerna av reglering av toppdomäner kommer att presenteras samt dess funktioner och konsekvenser diskuteras. Uppsatsen vill besvara frågan om huruvida den gamla svenska regleringen fungerade på avsett sätt och uppfyllde ambitionen att säkerställa att .se blev den naturliga hemvisten för användare med koppling till Sverige. Uppsatsen kommer även att utreda den liberalisering

---

¹ II-Stiftelsen vision, uttryckt i Regler för registrering av domännamn under toppdomänen “.se”, version 2.0

som övergången till den nya regleringen och "First to File" principen innebar. Utformningen av den nya regleringen kommer att utredas och uppsatsen diskuterar hur regleringen i framtiden kan bli bättre.

Disposition

Uppsatsen inleds med en allmän bakgrund till domännamn och toppdomäner. Därefter följer en genomgång av de olika typerna av reglering av toppdomäner, en mer ingående behandling av den tidigare svenska regleringen och en kort jämförelse med regleringen av övriga toppdomäner i EU.

Mot bakgrund av resultaten diskuteras konsekvenserna av de olika regleringarna och vilka trender i reglering av toppdomäner som upptäckts. Trenderna kommer att visa på en liberaliseringsvåg i Europa vilket leder in på den nya svenska regleringen.

Den centrala delen i den nya svenska regleringen, det alternativa tvistlösningssystemet utreds och diskuteras. I slutsatsen besvaras frågorna om hur det gamla systemet fungerade, hur det nya systemet förväntas fungera och vilken utveckling som är önskvärd i framtiden.

1.2 Domännamn och deras betydelse

Varje dator som är ansluten till Internet har en individuell numerisk address, ett IP-nummer exempelvis 194.237.110.170, som gör det möjligt för ett meddelande från en dator till en annan att hitta rätt över Internet. Ett IP-nummer är naturligtvis mycket svårt för en människa att memorera. Vi är mer vana vid att minnas adresser i formen av ord och därför skapades domännamnssystemet, som gör det möjligt att översätta IP-nummer till ord.

Domännamnssystemet är hierarkiskt. Till grunden består ett domännamn av en huvuddomän som ligger i en toppdomän, min huvuddomän "roos" i toppdomänen ".nu" bildar mitt domännamn "roos.nu". Det kan också finnas en eller flera underdomäner till huvuddomänen. Ett exempel är adressen till institutionen för juridik vid Göteborgs Universitet, law.gu.se där "law" är en underdomän till huvuddomänen "gu" i den svenska toppdomänen ".se". Toppdomäner kan antingen ha en nationell anknytning som ".se" eller vara fristående "generiska" toppdomäner skapade för ett speciellt ändamål. Exempel är ".com" för kommersiella företag eller ".org" för organisationer.

Domännamnssystemet utvecklades och reglerades länge av Stanford Research Institute (SRI) i Kalifornien i USA. SRI både drev den tekniska delen av systemet och bestämde vilka generiska och nationella toppdomäner som skulle skapas. Senare grundades en ideell organisation för att reglera och vidareutveckla domännamnssystemet, även den baserad i Kalifornien. Idag är organisationen känd som "The Internet Corporation for Assigned Names and Numbers" (ICANN).

Systemet med domännamn kräver att alla på Internet har en unik address. Det kan inte finnas två likadana huvuddomäner i en toppdomän. Men samtidigt har företag i olika länder eller olika branscher likadana namn eller varumärken, vilket naturligtvis skapar potentiella konflikter rörande rätten till passande domännamn. Dessutom har problem uppstått genom att någon registrerar annans varumärke eller annat kännetecken som domännamn i en toppdomän och därefter erbjuder innehavaren av kännetecknet att köpa domännamnet, så kallad "Cybersquatting".

Eftersom domännamnet är adressen som gör det möjligt för en individ att finna andra individer, företag eller organisationer är det mycket viktigt. Idag finns det nästan 170.000 domännamn registrerade i ".se".² Enbart det stora intresset för domännamn visar att det är en viktig tillgång. Men det viktiga är inte bara att ha ett domännamn. Det är lika viktigt att ha ett domännamn som är bra, det vill säga ett som lägger sig på minnet och är säljande.³ För företag kan den kommersiella betydelsen av ett domännamn vara enorm.⁴

Ett domännamn kan fungera som en form av kännetecken. Rätten till det kan ge en konkurrensfördel som bidrar till värdet av ett varumärke.⁵ Det är därför mycket viktigt för en innehavare av ett varumärke att även ha rätten till överensstämmande domännamn.

Generiska domännamn bestående av nyckelord som beskriver tex en produkt eller tjänst anses ge en fördel på marknaden. De är framförallt lättare att komma ihåg, när de tex hörs i en reklam, men de hjälper också webbsidan att rankas högre vid sökningar i en sökmotor. Allteftersom sökmotorer blir effektivare klarar de visserligen bättre av uppgiften att finna en websida även om den inte har ett generiskt nyckelord som domännamn. Å andra sidan ökar hela tiden mängden information på Internet och mindre seriösa websidor använder sig gärna av missvisande sökord och till och med varumärken för att attrahera besökare. Domännamnet är därför fortfarande en viktig faktor i rankningen i en sökmotor.

Regleringen av domännamnssystemet syftar till att allokera domännamnen så effektivt som möjligt. Regleringen behöver garantera att tilldelningen av domännamn är snabb och rättvis samt dessutom att stabilitet uppnås i systemet. De olika nationella toppdomänerna har valt att utforma regleringen på olika sätt.

---

² www.nic-se.se, 2003-06-10

³ SOU 2000:30 ".se ?" s 52

⁴ Lindqvist, T. *Domännamn – stöld, strategi och utveckling*, s 7, Borås, 1999.

⁵ Aaker, D. *Building Strong Brands*, s 7-9, New York, USA, 1996.

2 Reglering av toppdomäner

För att kunna diskutera reglering av toppdomäner är det nödvändigt att studera vilka olika typer av regleringar som finns och hur de fungerar. De olika nationella toppdomänerna skiljer sig på två väsentliga punkter. Dels är det skillnad på vem som reglerar toppdomänen och dels är det skillnad på typen av reglering som används. Det finns två olika huvudtyper av reglering. Antingen tillämpas krav på underliggande namnrättighet eller så tillämpas "First to File" principen. De nationella toppdomänerna regleras av ett av systemen, eventuellt med tillägg av ett alternativt tvistlösningsforum eller lagstiftning tillämplig på domännamnsvister.

2.1 System för reglering av toppdomäner

2.1.1 Krav på underliggande namnrättighet

En form av system för reglering av toppdomäner är ett krav på en underliggande namnrättighet för att godkänna registrering av ett domännamn. Regleringen fungerar normalt så att det för registrering krävs exempelvis ett nationellt registrerat bolagsnamn som är näst intill identiskt med det önskade domännamnet.

Begränsningen av möjligheten att registrera ett domännamn beror då på begränsningen av möjligheten att registrera ett bolagsnamn i den aktuella nationen. Främst av känneteckensrättsliga skäl är möjligheten till registrering av bolagsnamn normalt begränsad. Resultatet blir att det i toppdomänen blir svårt eller omöjligt att registrera:

1. generiska ord,
2. utländska företagsnamn,
3. personnamn,
4. varumärken och
5. övriga typer av kännetecken.

En reglering med krav på underliggande namnrättighet innehåller oftast även andra begränsningar som till exempel att vissa ord är reserverade och därmed inte går att registrera samt begränsningar i hur många namn ett företag får registrera.

Syftet med ett krav på underliggande namnrättighet är att säkerställa att registrerade domännamn skall uppfylla en viss kvalitet och att toppdomänen används på ett viss sätt. Reglerna vill säkerställa att vad som publiceras under en toppdomän är representativt eller har en anknytning till toppdomänen. Fördelen med regleringar med krav på underliggande namnrättighet är att varumärkestvister begränsas eftersom risken är mycket liten att någon som saknar anknytning till domännamnet får det registrerat. Därför saknas behov av alternativa tvistlösningssystem.

Nackdelen med krav på underliggande namnrättighet är att processen för registrering av domännamn riskerar att bli onödigt krånglig, långsam och dyr, vilket gör att regleringen lätt uppfattas som byråkratisk av dess användare. Naturligtvis blir de som inte fick registrera namnet de önskade motståndare till regleringen.

2.1.2 "First to File" system

"First to File" systemet är den vanligaste typen av reglering. Det används även av ICANN i regleringen av generiska toppdomäner. Principen går ut på att den som ansöker om registrering av ett namn får namnet, så länge det inte redan är registrerat. "First to File" är även känt som "First Come, First Served" – eller på svenska "först till kvarn".

"First to File" systemet behöver dock inte betyda att toppdomänen är helt öppen för registreringar. Vissa begränsningar, som till exempel krav på nationell tillhörighet förekommer. En annan vanlig begränsning är att vissa ord är reserverade och inte möjliga att registrera. Ett intressant exempel återfinns i Tongas toppdomän .to. Vid ett försök att registrera ett pornografiskt ord visas svaret: "You filthy minded little pervert! The Kingdom of Tonga admonishes you. Now go back and think of another name that you wouldn't be embarrassed to say to your mother".⁶

---

⁶ <http://www.tonic.to/>, 2003-06-16

Fördelar med ett "First to File" system är att det är snabbt och gör registreringsprocessen enkel. Men lättheten att registrera måste vägas emot att sökanden själv måste ta ansvar för att inte till exempel inkräkta på annans varumärkesrättigheter. Ett problem som orsakas av "First to File" systemet är att det uppstår konflikter relaterade till varumärken. Konflikterna har visat sig vara svåra och kostsamma att lösa i domstol, mycket på grund av en osäkerhet över hur befintlig lagstiftning skall tillämpas. I syfte att underlätta lösningen av dylika konflikter har vissa länder stiftat lagar som reglerar domännamnstvister. Många domännamnssystem har istället eller dessutom infört alternativa tvistlösningsforum.

2.1.3 Alternativt tvistlösningsforum

Alternativa tvistlösningsforum fungerar genom att den som ansöker om registrering av ett domännamn är tvungen att acceptera ett avtal som binder sökanden till att medverka i ett alternativ tvistlösningsförfarande. Om någon vill ifrågasätta en registrering ansöker de till tvistlösningsforumet och efter en kort, skriftlig process avgörs om registreringen skall kvarstå eller ej.

Systemet med alternativa tvistlösningsförfaranden startades genom att ICANN skapade ett alternativt system för lösning av tvister rörande domännamn i den generiska toppdomänen .com. ICANN utvecklade regler för tvistlösningen som måste godkännas av den som ansökte om ett domännamn i toppdomänen. Reglerna preciserade vilken typ av användande av ett domännamn som var tillåtet och när ett domännamn kunde avregistreras eller överföras till någon med bättre rätt. ICANN skapade även procedurregler för själva tvistlösningsförfarandet. Den dömande processen överläts till tre fristående organisationer, varav WIPOs (World Intellectual Property Organisation) blivit den mest använda. Många nationella toppdomäner tillämpar idag liknande system.

Den största fördelen med ett alternativt tvistlösningsforum är att processen är snabb och att det är möjligt att utse tvistlösare med expertkompetens på området. Största nackdelen är att processen är enkel och normalt inte erbjuder möjlighet till muntlig förhandling vilket riskerar att ge ett för vagt faktaunderlag. ICANNs system har fått utstå mycket kritik, framförallt bestående i att regelverket ansetts oklart och avgörandena godtyckliga.

2.1.4 Lagstiftning angående domännamnsvister

Lagstiftning angående domännamnsvister syftar till att klargöra vad som gäller vid till exempel känneteckensrättsliga konflikter kring ett domännamn. Att den typen av lagstiftning är nödvändig beror på att den traditionella känneteckensrätten anses svår att tillämpa vid domännamnsvister. En klargörande speciallagstiftning kan lösa problemet. Mest känd är USAs Anti Cybersquatting Consumer Protection Act⁷ men även till exempel Spanien har speciallagstiftat angående domännamnsvister.⁸ Undantag finns dock och till exempel Tyskland, som har haft jämförelsevis mycket domännamnsvister, har ansett att de allmänna domstolarna har tillräcklig kompetens att tolka traditionell tysk rätt och avgöra tvisterna. Tyskland har därför valt att inte skapa vare sig något alternativt tvistlösningsförfarande eller någon speciallagstiftning utan satsat på att låta domstolarna utforma praxis istället.⁹

2.2 Makten att styra toppdomänen

Förutom att olika system används för reglering av toppdomäner är det också av betydelse vem som har makten över toppdomänen, det vill säga vilken typ av organ som beslutar om till exempel hur den tekniska driften skall skötas, vilken typ av reglering för tilldelning av domännamn som skall tillämpas, hur organisationen skall se ut och liknande frågor.

2.2.1 Statligt styrd

I vissa stater styr staten själv, genom någon form av myndighet, över den nationella toppdomänen. Att en toppdomän är statligt styrd säger egentligen ingenting om vilken reglering som valts. Det statliga styret kan lika gärna använda sig av "First to File" systemet som regler med krav på underliggande namnrättighet, eller föreskriva ett alternativt tvistlösningsförfarande istället för att förlita sig på de allmänna domstolarna.

---

⁷ Anti Cybersquatting Consumer Protection Act, (Senate bill S. 1255, as incorporated into Public Law 106-113)

⁸ www.nic.es/ingles/index.html, 2003-06-16

⁹ Papiri, F. *The Evolving System of Domain Name Dispute Resolution*, s 81, Skrifter utgivna av Institutet För Immaterialrätt och Marknadsrätt vid Stockholms Universitet, nr 115, 2002.

2.2.2 Lagstiftning om makten över toppdomänen

Utöver de stater där toppdomänen de facto styrs av en statlig myndighet finns det stater som ännu inte tagit över makten men väl infört lagstiftning som anger att det i slutändan faktiskt är staten som har makten över toppdomänen. Staterna har idag en varierande grad av inflytande på regleringen men en sådan lagstiftning har naturligtvis stor betydelse för toppdomäns framtid. Av de europeiska nationella toppdomänerna är den irländska ett anmärkningsvärt exempel eftersom den regleras av en ideell organisation utan något inflytande från staten men där lagstiftning om makten utfärdats av lagstiftaren.¹⁰

2.2.3 Styrd av ett vinstdrivande företag

En del toppdomäner styrs av företag med vinstintressen. Förklaringen kan helt enkelt vara, som i fallet med den amerikanska ".us", att staten själv inte ville ha makten över toppdomänen och inte heller såg några problem med att toppdomänen styrdes av ett företag med vinstintressen. En annan kategori av toppdomäner som styrs av företag med vinstintressen är de där staten ursprungligen saknade teknisk eller ekonomisk möjlighet att driva toppdomänen. Ett exempel är söderhavsriket Tuvalus toppdomän ".tv" som styrs av amerikanska "The .tv corporation".¹¹ The .tv Corporation marknadsför, administrerar och reglerar toppdomänen .tv, staten Tuvalu äger 20% av bolaget och har en plats i styrelsen.¹² Även grannlandet Tonga har sålt rättigheterna till sin toppdomän ".to".¹³ Att sälja en toppdomän ger naturligtvis välkomna intäkter till statskassan men kan resultera i förlorad makt över och regional anknytning till toppdomänen.

2.2.4 Styrd av en ideell organisation

Internet introducerades av forskare och lärare vid universiteten som var intresserade i den nya tekniken och dess möjligheter. De som arbetade med nätets tekniska och administrativa drift

¹⁰ www.domainregistry.ie/, 2003-05-23

¹¹ www.tv/en-def-fef119fc197c/en/press/press_article.shtml?HHPress=020107, 2003-06-01

¹² www.tv/en-def-fef119fc197c/en/press/press_article.shtml?HHPress=020107, 2003-06-01

¹³ Suh-kyung Yoon, Dots on the Map, *Far Eastern Economic Review*, 14 september, 2000.

gjorde det oftast ideellt. Ideologin om att ”nätet skulle vara fritt” växte fram och den lever kvar hos många än idag. Även domännamnssystemet skapades ursprungligen av entusiaster och från dess tillkomst 1972 fram till 1994 fattades alla policybeslut samt beslut om makten över de nationella toppdomänerna av en enskild person, nämligen Jon Postel vid Stanford University.¹⁴ Följden blev att makten över de nationella toppdomänerna i de flesta västerländska länder till en början hamnade hos enskilda personer vid något universitet i respektive land. Regleringen och administreringen av toppdomänen låg utanför de vanliga arbetsuppgifterna och utfördes, åtminstone till en början, ideellt på fritiden. Under andra halvan av 1990-talet ökade nätets popularitet och det började kommersialiseras. Efterfrågan på nya domännamn blev då så stor att en ensam person inte längre kunde hantera dess administration och större organisationer behövde bildas. Att respektive stat skulle ta ansvar för sin toppdomän blev i de flesta fall inte aktuellt. De personer som hade makten över toppdomänerna ansåg det viktigt att bibehålla nätets fria, internationella och oberoende karaktär och överförde makten till ideella organisationer.

Makten över en del toppdomäner ligger fortfarande hos akademiska organisationer. Skillnaden mot de ideella organisationerna är liten. Verksamheten bedrivs utan något vinstsyfte. Regleringen har i de här toppdomänerna helt enkelt aldrig lämnat akademien. I till exempel Schweiz har en akademisk organisation fortfarande makten och i Gambia ligger makten faktiskt fortfarande hos en enskild person vid universitetet.¹⁵

De flesta av de 236 nationella toppdomänerna regleras ännu idag av ideella organisationer. Men organisationernas makt hotas nu av regeringar som vill ta över makten.

---

¹⁴ Michael Fromkin, Wrong Turn in Cyberspace, Vol. 50 *Duke Law Journal* number 17, 2000.

¹⁵ www.michaelgeist.ca/cctldinfo/country.htm#gm, 2003-07-07

2.3 Regleringen av ".se"

"I början på nittiotalet ringde man till Björn när man ville registrera ett domännamn"¹⁶

2.3.1 Historik och organisation

Från 1985 fram till och med 1997 låg ansvaret för den svenska toppdomänen ".se" hos en enskild person, Björn Eriksen vid Kungliga Tekniska Högskolan i Sverige. Registreringen genomfördes genom kontakt med Eriksen. För att få registrera ett domännamn direkt i toppdomänen .se krävdes uppvisande av ett registreringsbevis på en enskild firma eller annan form av näringsverksamhet. Privatpersoner fick nöja sig med att registrera sig under sin respektive länsbokstav, vilket för en göteborgare som mig skulle bli www.roos.o.se.

1997 överfördes administrationen över toppdomänen till den ideella stiftelsen Internet Infrastruktur i Sverige (II-stiftelsen). II-stiftelsen skapade omedelbart ett dotterbolag kallat Network Information Centre Sweden AB (NIC-SE) som skulle ansvara för marknadsföringen och framförallt den tekniska driften av toppdomänen .se.¹⁷ II-stiftelsen och NIC-SE skapade även tre nämnder i syfte att utveckla principer och regler för tilldelningen av domännamn.

Nämnden för domännamnsregler i Sverige (NDR) skapades för att utveckla regler för tilldelning av domännamn. Resultatet blev en reglering med krav på underliggande namnrättighet. NIC-SE tillämpade sedan reglerna när de tog emot en ansökan om registrering av ett domännamn. Nämnden för Omprövning (NNO) skapades av NIC-SE och är den första möjligheten att överklaga ett beslut av NIC-SE att inte godkänna registrering av ett domännamn. Ett beslut av NNO kunde i sin tur överklagas till Nämnden för Överprövning av Domännamn (NÖD). Syftet med nämnderna var att erbjuda en snabb och billig möjlighet att få ett klagomål prövat. Möjligheten fanns sedan att pröva besluten från överprövningsnämnderna i vanlig domstol, den har dock aldrig utnyttjats.

---

¹⁶ Intervju med Anders Cato, Filosof, 2003-05-23

¹⁷ Internets Infrastruktur i Sverige 2001, s 4 , II-stiftelsen, Stockholm, 2001.

Före reformen 2003 hade Sverige inget alternativt tvistlösningsforum. Förklaringen är att regleringen av tilldelningen av domännamn förväntades minimera risken för konflikter kring domännamn, till exempel rörande att domännamn registreras i syfte att säljas eller för att hindra en varumärkesinnehavare att få kontroll över namnet. Reglerna skulle helt enkelt se till att rätt företag är representerat av det överensstämmande domännamnet. Behovet av ett alternativt tvistlösningsforum ansågs därför onödigt, ingen tvist rörande ett domännamn i ".se" domänen har heller nått en domstol.

2.3.2 En översikt av de gamla reglerna

Minst tre tecken

Ett domännamn måste bestå av minst tre tecken.¹⁸ Enligt kommentarerna till regelverket var det möjligt att göra undantag ifrån regeln om det rörde sig om ett namn som var allmänt känt i Sverige.¹⁹ Det visade sig dock svårt att få igenom undantag; ett exempel är att tidskriften "Privata Affärer" inte tilläts registrera pa.se.²⁰ Regeln kan kritiseras eftersom känneteckensrätten ändå skyddar företag med namn med endast två tecken, varumärken eller sådana förkortningar som anses väl kända. Regeln var därför onödig i syfte att skydda företagsnamn och varumärken.

Krav på underliggande namnrättighet

Den viktigaste delen i den gamla svenska regleringen var kravet på en underliggande namnrättighet. Ett domännamn måste reflektera ett registrerat företags- eller organisationsnamn.²¹ Genom att kräva att ett domännamn överensstämmer med ett registrerat namn begränsades möjligheten att registrera namn. En konsekvens var att eftersom det är omöjligt att registrera ett generiskt ord, exempelvis "bil", "bok", "telefon" osv., som firma- eller organisationsnamn i Sverige blev det också omöjligt att registrera generiska ord som domännamn i .se domänen. Begränsningen har varit grunden till mycket av kritiken mot den svenska regleringen eftersom generiska ord anses vara värdefulla i marknadsföring på Internet. Tvister kring registrering av generiska ord har också lett till en rad överklaganden till de olika nämnderna, med intressant administrativ praxis som resultat.

¹⁸ Regel A, Regler för registrering av domännamn under toppdomänen ".se", version 2.0

¹⁹ Förklaring till Regel A, Regler 2.0 - Appendix 1 - Förklaringar

²⁰ NÖD avgörande 2001-11-15

²¹ Regler för registrering av domännamn under toppdomänen ".se", version 2.0

Regeln gällde dock inte utan undantag. Enligt kommentarerna till regelverket fanns en möjlighet att göra vissa avvikelser mellan domännamnet och den underliggande namnrättigheten.²² Det var tillåtet att registrera ett namn om avvikelsen överensstämde bättre med hur företaget var känt hos majoriteten av de som använde företagets produkter eller tjänster. En förutsättning var dock att domännamnet hade en nära anknytning till företagets underliggande namnrättighet.²³ Det var tillåtet att ändra formen eller ordningen på orden i namnet eller att registrera endast dominanten i firmanamnet eller motsvarande.²⁴ Vissa företag lyckades genom undantaget registrera generiska ord som domännamn, ett exempel är Intelligence Sverige AB som fick registrera ”intelligence.se”²⁵, men undantagen är sällsynta.

Registrering under huvuddomäner

Kraven på en underliggande namnrättighet medförde även att varumärken inte gick att registrera. Ett exempel från NÖDs praxis är att House of Prince AB inte tilläts registrera prince.se eftersom namnet avvek för mycket från det registrerade företagsnamnet. Att ordet ”prince” även var ett registrerat varumärke medförde ingen skillnad i bedömningen, istället hänvisades till registrering under huvuddomänen .tm.se.²⁶ Registrering under .tm.se har dock inte ansetts särskilt attraktivt och möjligheten har knappt utnyttjats.²⁷ Istället har varumärkesinnehavare valt att registrera sina namn under andra toppdomäner, framförallt i generiska toppdomänen .com och i Niues toppdomän .nu. Det fanns även andra huvuddomäner än .tm.se, samtliga avsedda för olika typer av namn. Till exempel .org.se för ideella organisationer, .parti.se för politiska partier, .press.se för tidskrifter och .pp.se för privatpersoner.²⁸ Registreringen under huvuddomäner har dock aldrig setts som ett fullvärdigt alternativ och ytterst få namn är registrerade under huvuddomäner. Hösten 2002 fanns endast 6 % av .se:s domännamn under huvuddomäner.²⁹

Fallet elbolaget.se och ett stort kryphål i reglerna

Svårigheten att registrera generiska domännamn fick vissa att söka alternativa vägar för att kringgå regelverket. Ett exempel är Elbolaget i Norden AB som ansökte om registrering av

²² Regler 2.0 - Appendix 1 - Förklaringar

²³ Förklaring Regel B, Regler 2.0 - Appendix 1 - Förklaringar

²⁴ Förklaring Regel B, Regler 2.0 - Appendix 1 - Förklaringar

²⁵ NÖD avgörande 2000-03-22

²⁶ NÖD avgörande 2000-06-14

²⁷ www.iis.se/pdf/Nya_se-regler-sammanfattning_nov_02.pdf, 2002-12-15

²⁸ Reglerna N, O, P, Q och R, Regler för registrering av domännamn under toppdomänen ".se", version 2.0

²⁹ www.iis.se/pdf/Nya_se-regler-sammanfattning_nov_02.pdf, 2002-12-15

”elbolaget.se”, blev nekade och överklagade till både NNO och NÖD. NÖD konstaterade dock att registreringen inte kunde godkännas eftersom domännamnet inte reflekterade det registrerade företagsnamnet samt att förväxlingsrisk med andra registrerade domännamn fanns.³⁰ Elbolaget i Norden AB registrerade då ett dotterbolag kallat Elböläget AB, vilket var fullt möjligt eftersom ordet ”elböläget” ju inte betyder någonting på svenska och därför är lämpligt som företagsnamn. Elböläget AB ansökte sedan om registrering av domännamnet elböläget.se. Eftersom det inte var tillåtet att registrera domännamn innehållande tecknen å, ä och ö tillämpades translittereringsreglerna som medförde att prickarna avlägsnades och domännamnet elbolaget.se registrerades.³¹

Den beskrivna metoden blev senare tämligen populär. Ett svenskt företag kallat “1-domain, Europe” startades med affärsidén att registrera generiska domännamn och sälja dem.³² Företaget bjöd år 2002 ut 330 generiska domännamn som tillsammans drog till sig över 250.000 besök i månaden. Majoriteten av namnen hade registrerats genom skapandet av bifirmor och utnyttjandet av translittereringsreglerna. Handel med domännamn överensstämde inte med II-stiftelsens idéer om hur toppdomänen .se skulle fungera och det var egentligen inte möjligt att överföra ett domännamn till någon annan. Problemet löstes dock lätt genom att hela bifirman överläts till kunden.

Förkortningar

Kommentarerna till regelverket tillät också registrering av förkortningar av företagsnamn, men bara om förkortningen var välkänd i Sverige och hade en naturlig anknytning till det registrerade företagsnamnet. Som exempel angavs i reglerna att Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag är väl känt under förkortningen LKAB och därför fått registrera lkab.se.³³ Tillämpningen av undantaget visade sig dock vara mycket restriktiv, till exempel tilläts inte Investment Technology Sweden AB registrera investtech.se och I.N.C. Internet Communications AB tilläts inte registrera inc.se.³⁴

---

³⁰ NÖD avgörande 2000-04-25

³¹ Regel B, Regler för registrering av domännamn under toppdomänen “.se”, version 2.0, och Regler 2.0 - Appendix 2 – Translitteringsalternativ som erbjuder möjligheten att translitterera å, ä och ö mot respektive a, ä och o.

³² www.1-domain.se, 2003-03-17

³³ Förklaring Regel B, Regler 2.0 - Appendix 1 - Förklaringar

³⁴ NÖD avgörande (ej daterat) av överklagan av NNO avgörande 1998-11-23

Regeln kan kritiseras eftersom det inte låter företag själva bestämma hur de ska förkorta sina namn. Det är ju inte säkert att en väl etablerad förkortning är den bäst lämpade som domännamn. Dessutom har de flesta företag ingen förkortning som är så väl etablerad att den anses väl känd i Sverige.

Ett namn var

Regleringen av .se har gått igenom ett antal liberaliseringar. Före april 2000 var det inte möjligt att registrera mer än ett domännamn per företagskoncern.³⁵ Företag som drabbades var bland andra Europolitan som inte fick registrera europolitanstores.se för sin säljorganisation eftersom de redan hade registrerat europolitan.se.

Ett ännu mer uppmärksammat fall rörde SE-banken i samband med samgåendet med Trygg-Hansa och lanserandet av det nya namnet SEB. SE-banken ansökte om registrering av seb.se, som framförallt skulle användas som portal för internetbanken, men vägrades registrering. Efter överklagande hos NNO och NÖD fick banken till slut rätt och registreringen godkändes som ett undantag med hänsyn till bankens stora kundkrets och de problem som skulle uppstå eftersom Internetbanken redan börjat marknadsföras under namnet seb.se. Lyckan var dock kortvarig eftersom NIC-SE därefter avregistrerade det gamla domännamnet se-banken.se återigen med hänvisning till regeln om max ett domännamn per koncern. Banken fick till slut igenom i NÖD att den behövde mer än ett domännamn och avgörandet var en bidragande faktor till att regeln ändrades.

Förbjudna namn

Den gamla svenska regleringen hade även regler som syftade till att hindra registrering av domännamn som Nämnden för Domännamnsregler funnit olämpliga. Till exempel gick det inte att registrera geografiska ord, eftersom NDR ansett att de borde vara reserverade för kommunala organisationer med anknytning till den geografiska platsen, eller ord som var uppenbart ägnade att väcka förargelse eller strida mot goda seder.³⁶ En konsekvens av regeln var att Flashback Media Group AB inte tilläts registrera fuck.se.³⁷

---

³⁵ Regel C, Regler för registrering av domännamn under toppdomänen ".se", version 2.0

³⁶ Regel D, Regler för registrering av domännamn under toppdomänen ".se", version 2.0

³⁷ NÖD avgörande 2002-02-05

En översikt över 20 nationella toppdomäner

Nedan ges en översikt i tabellform av systemen i Norden, EU och ytterligare ett par utvalda stater. Översikten visar att elva av de femton nationella toppdomänerna i EU-länderna regleras genom "First to File" system, fyra har krav på underliggande namnrättighet. Åtta har alternativa tvistlösningsförfaranden och endast tre av de femton staterna har speciallagstiftning angående domännamnstvister.

Av toppdomänerna i EU-länderna ligger makten i elva hos ideella organisationer och i fyra hos statliga myndigheter, ingen regleras av akademiska organisationer eller vinstdrivande företag. Fyra av toppdomänerna har en formell relation till staten, sju informell och endast tre drivs utan statligt inflytande. Fem stater har lagstiftat angående makten.

Toppdomän	Krav på namnrättighet eller "First to File" system?	Alternativt tvistlösningsförfarande?	Lagstiftning angående domännamns-tvister?	Lagstiftning om makten över toppdomänen?	Relation till staten?	Styrande organ	Kommentar
.se Gamla Systemet	Krav på namnrättighet	Nej	Nej	Nej	Ingen	Ideell organisation	
.se Nya Systemet	First to File	Ja	Nej	Nej	Informell	Ideell organisation	Nyligen liberaliserat
.dk Danmark	First to File	Ja	Nej	Nej	Informell	Ideell organisation	
.fi Finland	Krav på namnrättighet	Nej	Ja	Ja	Formell	Statlig myndighet	Liberalisering september 2003
.no Norge	First to File	Ja	Nej	Nej	Informell	Ideell organisation	Nyligen liberaliserat, krav på nationell anknytning.
.at Österrike	First to File	Ja	Nej	Ja	Informell	Ideell organisation	
.be Belgium	First to File	Ja	Nej	Nej	Informell	Ideell organisation	Nyligen liberaliserat
.de Tyskland	First to File	Nej	Nej	Nej	Informell	Ideell organisation	Över sex miljoner registrerade domännamn!

Toppdomän	Krav på namnrättighet eller "First to File" system?	Alternativt tvistlösningsförfarande?	Lagstiftning angående domännamns-tvister?	Lagstiftning om makten över toppdomänen?	Relation till staten?	Styrande organ	Kommentar
.fr Frankrike	Krav på namnrättighet	Nej	Nej	Nej	Informell	Ideell organisation	
.gb/.uk Storbritannien	First to File	Ja	Nej	Nej	Informell	Ideell organisation	
.gr Grekland	First to File	Ja	Ja	Ja	Formell	Statlig myndighet	Nyligen liberaliserat
.it Italien	First to File	Ja	Nej	Nej	Informell	Ideell organisation	
.ie Irland	Krav på namnrättighet	Ja	Nej	Ja	Ingen	Ideell organisation	Nyligen liberaliserat, anlitat WIPO för att skapa tvistlösningsforum
.lu Luxembourg	First to File	Nej	Nej	Nej	Formell	Ideell organisation	Nyligen liberaliserat
.nl Nederländerna	First to File	Ja	Nej	Nej	Ingen	Ideell organisation	Nyligen liberaliserat, lagförslag maktövertag
.pt Portugal	Krav på namnrättighet	Ja	Nej	Nej	Ingen	Ideell organisation	
.es Spanien	First to File	Nej	Ja	Ja	Formell	Statlig myndighet	
.ch Schweiz	First to File	Nej	Nej	Ja	Formell	Akademisk organisation	Staten har nyligen tagit makten
.tv Tuvalu	First to File	Ja	Nej	Nej	Formell	Vinstdrivande företag	Använder ICANNs tvistlösnings.
.nu Niue	First to File	Ja	Nej	Nej	Informell	Ideell organisation	Använder ICANNs tvistlösnings.
.to Tonga	First to File	Nej	Nej	Nej	Formell	Vinstdrivande företag	Pornografiska ord är spärrade.

2.4 Konsekvenser av valet av reglering

2.4.1 Regleringens betydelse för toppdomänens popularitet

Hur en toppdomän regleras har mycket stor betydelse för dess popularitet och användningsområde. Regleringar som kräver underliggande namnrättigheter har visat sig kraftigt motverka registrering jämfört med ett "First to File" system.

En jämförelse mellan Sverige och vårt grannland Danmark, som länge tillämpat ett "First to File" system³⁸, visar att danska ".dk" har nära 450.000 registrerade domännamn³⁹ medan Sverige, före reformen i april 2003, endast hade drygt 100.000 registrerade domännamn.⁴⁰ Detta trots att Sverige har nästan dubbelt så många invånare och ligger minst lika långt fram i den informationsteknologiska utvecklingen. Siffrorna blir ännu mer intressanta i en jämförelse med Frankrike som har en reglering med krav på underliggande namnrättighet, och över tio gånger så många invånare som Danmark, men bara drygt 160.000 registrerade domännamn i ".fr".⁴¹ Den tyska toppdomänen ".de" tillämpar "First to File" principen, med det enda kravet att sökanden har en kontaktperson i Tyskland, och hade i april över 6 miljoner registrerade domännamn!⁴² Trots det ofantliga antalet registrerade domännamn växer den tyska toppdomänen fortfarande dagligen med tusentals nya domännamn.⁴³

Missnöjet med regleringars krav på underliggande namnrättigheter utnyttjades av Richard St. Clair som har hjälpt det lilla öriket Niue,⁴⁴ med endast ca 1800 invånare, att bygga upp en fungerande infrastruktur för kommunikation med omvärlden. När St. Clair kom till Niue 1994 hade telefonerna på ön inga sifferknappar, hans telefonnummer var "två långa och en kort" vridning på ett handtag. Men med hjälp av införandet av ett liberalt "First to File" system och marknadsföring av toppdomänen .nu, framförallt mot den svenska marknaden, har Niue kunnat finansiera en satellitlänk för Internetkommunikation, en utbyggnad av telekommunikationen, gratis Internetuppkoppling för alla invånare och sedan nyligen även

³⁸ Bryde-Andersen, M. *IT-retten*, avsnitt 11.5.c, Köpenhamn, 2001.

³⁹ www.dk-hostmaster.dk/dkhostcms/bs?pageid=101&action=cmsview&language=da, 2003-04-03

⁴⁰ www.nic-se.se, 2003-07-03

⁴¹ www.nic.fr/statistiques/afnic/afnic-repart.html, 2003-04-03

⁴² www.denic.de/DENICdb/stats/index.en.html#domaincount, 2003-04-03

⁴³ www.denic.de/DENICdb/stats/domains_simple.en.html, 2003-06-17

⁴⁴ Öriket är isolerat beläget öster om Australien, namnet "Niue" betyder "Titta, där är en kokosnöt" på öbornas eget språk", Internets Users Society, White Paper, Nummer 1, mars 2003, s 1

trådlöst Internet i huvudstaden Alofi.⁴⁵ Svenska företag och privatpersoner hade 2002 registrerat lika många domännamn i Niues toppdomän ".nu" som i .se!⁴⁶

Ännu tydligare blir det i en jämförelse med USA:s nationella toppdomän ".us". Den reglerades fram tills nyligen med mycket stränga krav för registrering, bland annat tilläts endast registrering under huvuddomäner för stad och delstat, exempelvis roos.la.ca.us om jag istället för göteborgare skulle vara bosatt eller driva mitt företag i Los Angeles i delstaten Kalifornien. De flesta amerikanare har istället valt att registrera sig i .com eller någon annan toppdomän och .us har inte många registrerade namn.⁴⁷

Slutsatsen blir att ett "First to File" system stimulerar registreringen av domännamn medan krav på namnrättigheter hämmar registrering markant. Följden blir att invånare och företag i ett land med krav på namnrättigheter för registrering i den nationella toppdomänen tvingas söka efter en annan toppdomän att registrera sina önskade namn i. Kraven på namnrättigheter riskerar då att resultera i att toppdomänen tappar sin roll som naturlig hemvist för ett lands invånare och företag, trots att kraven syftar till att åstadkomma just en nationell anknytning.

2.4.2 Trender i Europa

Av de femton nationella toppdomänerna i EU har sex sedan länge tillämpat First to File principen. Fem av de nio toppdomänerna som tidigare tillämpade regler med krav på namnrättigheter har under de senaste tre åren bytt till liberala "First to File" system. Endast Finland, Portugal, Frankrike och Irland har kvar krav på namnrättigheter, och av dem avreglerar Finland i september 2003. Liberaliseringen är en tydlig trend och är troligtvis en följd av att toppdomänerna visat sig tappa sin nationella anknytning och blivit kritiserade av sina användare. Samtidigt syns en trend i att det statliga inflytandet ökar. Även om majoriteten av de nationella toppdomänerna i EU fortfarande styrs av idella organisationer är det snart ingen kvar som fattar sina beslut utan mer eller mindre statligt inflytande.

---

⁴⁵ Internets Users Society, White Paper Nummer 1, mars 2003

⁴⁶ www.nic.se/external_pages/datafiles/activedomainsyearend.txt, 2003-04-03 och www.nic.nu/about/about2SV.pdf, 2003-04-03

⁴⁷ www.nic.us/faqs/index.html, 2003-01-07

2.5 Statens utredning angående toppdomänen ".se"

De gamla reglerna ställde upp hinder för registrering som många ansåg orimliga.⁴⁸ Den svenska toppdomänen diskuterades och kritiserades mer och mer allteftersom intresset för domännamn ökade. Som ett svar på kritiken i debatten bemyndigade regeringen 1998 en utredning som tog namnet Domännamnsutredningen.⁴⁹ Utredningen hade till uppgift att utreda domännamnsystemet och resultatet blev betänkandet ".se?" (SOU 2000:30). Utredningen uttryckte sin åsikt att makten över den svenska toppdomänen .se borde formaliseras genom ett avtal mellan regeringen och II-stiftelsen.⁵⁰ Dessutom kritiserades regelverket och en övergång till "First to File" systemet föreslogs.⁵¹ Det tillades dock att det borde krävas att sökanden hade en anknytning till Sverige och godkände ett avtal om att svensk lag skulle gälla samt att vissa namn borde spärras från registrering.⁵² Trots begränsningarna innebar utredningens förslag en mycket stor förändring och en omfattande liberalisering av den gamla regleringen.

Utredningen var av åsikten att problemet med varumärkeskonflikter skulle bli obetydligt och att tillräcklig kompetens fanns i svenska domstolar för att kunna hantera problemet.⁵³ För att göra sådana processer snabbare föreslogs också att ett alternativt tvistlösningsförfarande liknande ICANNs skapades.

II-stiftelsen reagerade på utredningen SOU 2000:30 genom att motsätta sig ett formellt statligt inflytande men gick ändå utredningen till mötes genom att ge Nämnden för Domännamns Regler i uppdrag att utveckla förslag på nya regler.⁵⁴ Regelförslagen gick igenom två remissomgångar, liknande de som tillämpas av mostvarande statliga utredningar, och majoriteten av kommentarerna välkomnade en liberalare reglering. Regelförslaget innebar redan från början en övergång till ett "First to File" system och ett förslag på ett alternativt tvistlösningsystem.

---

⁴⁸ Carlén-Wendels, T. *Nätjuridik*, s 143, Stockholm 2000.

⁴⁹ SOU 2000:30 ".se?"

⁵⁰ SOU 2000:30 ".se?", s 15

⁵¹ SOU 2000:30 ".se?", s 58

⁵² SOU 2000:30 ".se?", s 59

⁵³ SOU 2000:30 ".se?", s 65-66

⁵⁴ Yttrande över SOU 2000:30, .se?, N2000/3093/ITFoU, tillgänglig på www.iis.se/remissvar/00-domannamnsutredningen.pdf, 2003-07-15

2.6 Nya regler för ".se"

De nya reglerna började tillämpas i april 2003 och innebar en markant liberalisering av regleringen av .se. Förändringen innebar att förprövningen togs bort och att istället ett "First to File" system tillämpas där alla, även privatpersoner, får registrera ett domännamn. Systemet med underdomäner tas bort och det blir möjligt att registrera vilket namn som helst, tex ett varumärke, ett personnamn eller till och med ett generiskt ord, direkt under ".se". Det krävs alltså inte längre att domännamnet skall återspegla ett firma- eller organisationsnamn. Skyddet för geografiska ord har försvunnit vilket gör det möjligt för andra än kommuner att registrera ett domännamn som utgörs av ett geografiskt ord. Inte heller finns det kvar någon begränsning av hur många domännamn en person eller ett företag får registrera.⁵⁵

Begränsningar som finns kvar är att domännamn måste bestå av minst två tecken som inte heller får utgöra en landskod i ISO-systemet eller vara en beteckning på en annan toppdomän eller en huvuddomän för .se. Ett domännamn får heller inte enbart bestå av siffror. Dessutom är en del ord spärrade och inte möjliga att registrera. De spärrade orden innefattar dels ord som spärras av systemskäl, tex com, mail, www, internet, dels beteckningar som skyddas i lag samt främmande staters namn på svenska.⁵⁶

De gamla reglerna upphörde att tillämpas den 27 mars 2003 klockan 16.00. Införandet av de nya reglerna genomfördes genom en kombination av "förtur" och så kallad "sunriseperiod". Förtur innebar att varumärkesinnehavare och de som redan hade ett domännamn under en huvuddomän i ".se" fick möjlighet att registrera namnet direkt under .se innan de nya reglerna började gälla. Om flera subjekt med förtur ansökt om samma namn avgjordes vem som skulle få namnet genom en i förväg fastställd prioriteringsordning.⁵⁷

Sunriseperioden innebar att reglerna infördes genom att alla under en inledningsperiod, 2-9 april 2003, fick möjlighet att ansöka om registrering av domännamn. Ansökningarna behandlades sedan samtidigt, och när det visade sig att flera ansökt om samma namn delades

---

⁵⁵ www.iis.se/pdf/Om_nya_regler.pdf, 2002-12-15

⁵⁶ www.iis.se/pdf/Nya_.se-regler-sammanfattning_nov_02.pdf, 2002-12-15

⁵⁷ Högsta prioritet hade domännamn som var registrerade som varumärken under tm.se. Därefter övriga varumärken med giltigt skydd i Sverige. Därefter övriga domännamn under .se:s huvuddomäner i en fastställd prioritet. Intressant är att privatpersoners registrerade namn hamnade sist i prioritetslistan och hade överhuvudtaget ingen rätt till förtur enligt de ursprungliga förslagen som sändes på remiss. Rapport – Regler för registrering av domännamn under toppdomänen .se, II-stiftelsen, Stockholm, 2002.

det ut genom lottning. För att säkerställa rättvis lottning var det inte tillåtet att lämna in flera ansökningar om samma domännamn från ett och samma person- eller organisationsnummer. Tilldelningen av namn med förturer började sedan den 14 april och de lottade domännamnen började delas ut den 21 april. Anledningen till en så lång tidsbuffert torde ha varit att en registreringsstorm väntades. Och den kom. Under förturs- och sunriseperioden registrerades över 50.000 nya domännamn, vilket motsvarar en ökning med 50 procent!⁵⁸ De nya reglerna började sedan tillämpas av NIC-SE som tog emot "First to File" registreringar från och med den 28 april.

---

⁵⁸ www.nic-se.se, 2003-05-04

3 .se:s alternativa tvistlösningsförfarande

För att kompensera att förprövningen togs bort i samband med att de nya reglerna började tillämpas i april infördes ett alternativt tvistlösningsförfarande med den uttalade uppgiften att ”hantera hantera uppenbart missbruk i form av registreringar av domännamn gjorda i ond tro”.⁵⁹ Syftet med ett alternativt tvistlösningsförfarande är att enkla tvister skall kunna lösas på ett snabbare och billigare sätt än i domstol och dessutom att ge en preventiv effekt genom att det blir meningslöst att missbruka till exempel någon annans kännetecken genom domännamnsregistreringar.⁶⁰

Förfarandet kommer inledningsvis att skötas av II-stiftelsen.⁶¹ Efter ett år kommer förfarandet att utvärderas och dess framtida utformning diskuteras. Att endast ett tvistlösningsförfarande finns skiljer sig från ICANNs tvistlösningsystem, som erbjuder tre olika organisationer att välja på som tvistlösare, och är positivt eftersom det löser problemet med forumshopping. Forumshopping innebär att den som ansöker om tvistlösningsförfarandet har möjlighet att välja mellan flera olika forum och kan då, genom att studera statistik på hur de olika forumen tidigare avgjort liknande fall, ”shoppa” det forum som maximerar sökandens chanser att vinna. Forumshopping är ett av de mest diskuterade problemen med ICANNs system.⁶² Att II-stiftelsen valt att, åtminstone inledningsvis, ha endast ett forum för tvistlösning är en enkel lösning och mycket bra.

Det alternativa tvistlösningsförfarandet kommer inte bara att kunna tillämpas på nyregistrerade domännamn utan även retroaktivt på domännamn registrerade före april 2003. Det alternativa tvistlösningsförfarandet beräknas dock inte att få någon effekt på domännamn registrerade under de stränga regler som tidigare funnits eftersom de krävt en underliggande namnrättighet för registrering.

⁵⁹ www.iis.se/domannamn/doc/atf.pdf, 2003-07-16

⁶⁰ www.iis.se/domannamn/doc/atf.pdf, 2003-07-16

⁶¹ 2§ Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen “.se”

⁶² Geist, M. ”Fair.com?: An Examination of the Allegations of Systemic Unfairness in the ICANN UDRP”, s2, 2001. Tillgänglig på <http://aix1.uottawa.ca/~geist/geistudrp.pdf>, 2003-07-15

Förfarandet genomförs på avtalsmässig grund. I samband med registrering av ett domännamn accepterar sökanden NIC-SE:s Allmänna Villkor.⁶³ De allmänna villkoren innehåller ett godkännande från domännamnsinnehavarens sida att domännamnet kan komma att prövas i ett alternativt tvistlösningsförfarande.⁶⁴

---

⁶³ Allmänna Villkor vid Registreringen av Domännamn under Toppdomänen .se, tillgänglig på www.nic.se/domaner/allmannavillkor_030124.shtml, 2003-07-15

⁶⁴ Eftersom det alternativa tvistlösningsförfarandet inte syftar till att innebära hinder mot prövning i allmän domstol eller resultera i en exigibel dom torde avtalet inte strida mot lag om skiljeförfarande.

3.1 Förfaranderegler

3.1.1 Tvistlösningsförfarandet

Det alternativa tvistlösningsförfarandet avgörs av en eller tre tvistlösare, som skall vara "fristående oberoende jurister"⁶⁵. Personerna har för II-stiftelsen förklarat sig villiga att åta sig uppdrag och förtecknats av stiftelsen.⁶⁶ Majoriteten av de "fristående oberoende jurister" som utsetts till tvistlösare i det svenska systemet är praktiserande affärsjurister med huvudsakligen företag som klienter. Sju av de tretton utsedda tvistlösarna arbetar dessutom för företag som är registreringsombud för NIC-SE.⁶⁷ Kanske hade det, för att garantera den fristående och oberoende karaktären, varit bättre att utse fler domare och personer från universitetet till tvistlösare än som nu har gjorts.

Deleted:

Det kan även angående tvistlösarna sägas att antalet borde utökas. Inget ekonomisk argument finns för att begränsa antalet tvistlösare eftersom de arvoderas per avgörande.⁶⁸ Det finns också definitivt tillräckligt många experter i Sverige med kompetens att avgöra en domännamnsvist att det är möjligt att utse betydligt fler än tretton tvistlösare. Fler tvistlösare gör det mindre intressant att studera tvistlösarens profil och statistik över hans eller hennes avgöranden för att välja rätt tvistlösare, så kallad "panel-list shopping" som är vanlig i ICANNs UDRP.⁶⁹ För övrigt är endast en av de utsedda tvistlösarna kvinnlig, en ökad mångfald vore önskvärd.

För att starta ett tvistlösningsförfarande anmäls frågan till II-stiftelsen samt underrättas NIC-SE.⁷⁰ Blanketter finns på II-stiftelsens hemsida.⁷¹ Förfarandet är subventionerat av II-stiftelsen men en avgift på 10 000 kronor plus moms tas av den som anmäler en fråga till prövning.⁷² Båda parterna har möjlighet att utöka antalet tvistlösare till tre. Den som begär utökningen får betala en extra avgift på 10 000 kronor. Om förfarandet skall genomföras av

⁶⁵ Alternativt tvistlösningsförfarande (ATF) för domännamnsvister under .se, II-stiftelsen, Stockholm, 2003,

⁶⁶ 1§ Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se"

⁶⁷ www.nic-se.se/ombud/ombudslista.shtml, 2003-06-02

⁶⁸ [Intervju med Jenny Thiderman, II-stiftelsen](#), 2003-06-13.

⁶⁹ www.udrpinfo.com, 2003-07-15

⁷⁰ 3 § Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se"

⁷¹ www.iis.se/domannamn/tvistlosning.shtml, 2003-06-17

⁷² 4§ Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se"

tre tvistlösare får vardera parten välja en tvistlösare och den tredje, som också skall vara ordförande, utses av II-stiftelsen.

Tvistlösningsförfarandet kostar inte den domännamnsinnehavare som riskerar att bli av med sitt domännamn något, om han inte väljer att utöka antalet tvistlösare. Det är den som anmäler frågan till tvistlösningsförfarandet som betalar avgiften, oavsett vem som vinner. Den som väljer att utöka antalet tvistlösare får betala en extra avgift. Den som vinner tvistlösningsförfarandet får dock tillbaka halva sin erlagda avgift av II-stiftelsen. Vardera parten betalar sina kostnader för till exempel ombud eller rådgivning. Det finns heller ingen straffavgift för missbrukande registrering av domännamn eller missbruk av tvistlösningsförfarandet.

Det förefaller rimligt att ta ut en avgift på 10 000 kronor för att inleda ett förfarande och även för att utöka antalet tvistlösare. Risken finns annars att tvistlösningsförfarandet skulle utnyttjas i onödan och dessutom medföra mycket merarbete för domännamnsinnehavaren som ju måste ta del av anmälan och försvara sig även i en tvist utan riktiga grunder. Däremot borde hela avgiften återbetalas till den som vinner tvisten, även om det inte är möjligt att kräva pengar av den förlorande parten. Tilldelningen av domännamn i .se genererar stora inkomster och II-stiftelsen har en god ekonomi. II-stiftelsen subventionerar redan större delen av kostnaden för tvistlösningen och borde därför kunna göra det helt kostnadsfritt för den vinnande parten, 5000 kronor plus moms är ändå en kännbar summa för till exempel en privatperson eller egenföretagare.

Ansökan måste innehålla uppgifter om (1) vad som yrkas, (2) de omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet och (3) de bevis som åberopas och det som skall styrkas med varje särskilt bevis.⁷³ Saknas uppgifter i ansökan, underättelse till NIC-SE inte gjorts, betalningen inte fullgjorts eller ansökningen om tvistlösning på något annat sätt är felaktig skall tvistlösingsorganisationen ge sökanden tillfälle att inom viss tid avhjälpa bristerna. Avhjälps de ej inom den angivna tiden skall saken ej tas upp till prövning.⁷⁴

⁷³ 7§ Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se"

⁷⁴ 8§ Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se"

Är ansökan riktig skall tvistlösningsorganisationen ge motparten 30 dagar att inkomma med svar. Tidsfristen räknas från det att ansökan sänts till motparten via e-post samt vanlig postgång.⁷⁵ I sitt svar skall motparten ange om ansökan medges eller bestrids samt de skäl och bevis som åberopas.⁷⁶ Tvistlösningsorganisationen själv, idag II-stiftelsen, får inte besluta om ytterligare skriftväxling i förfarandet⁷⁷ men däremot kan den som utsetts till tvistlösare genom frågor och påpekanden avhjälpa otydligheter och ofullständigheter i parternas framställningar samt avgöra om ytterligare skriftlösning behövs i förfarandet.⁷⁸ Motparten till den som fått tillföra förfarandet uppgifter har då rätt att yttra sig över de nya uppgifterna innan tvisten avgörs.⁷⁹

En ansökan om alternativt tvistlösningsförfarande som prövas av en tvistlösare skall sedan avgöras inom 30 dagar från det ansökan överlämnades till tvistlösaren, för förfaranden med tre tvistlösare gäller 60 dagar. Om det finns särskilda skäl får tvistlösaren utsträcka tidsfristen.⁸⁰ ICANNs system är fristen 20 dagar och har kritiserats för att vara kort. Motivet till den korta fristen är att göra processen snabb och effektiv. För mindre företag och privatpersoner som inte redan har etablerade juridiska kontakter med kunskap om domännamssystemet kan dock den korta fristen i kombination med endast en skriftomgång innebära en svårighet att hinna försvara sig på vederbörligt sätt.

Deleted: ¶

II-stiftelsen har tagit del av kritiken mot ICANN och därför i sitt system utökat fristen från 20 till 30 dagar vilket är bra. Men det är fortfarande en relativt kort frist, det räcker ju att till exempel en egenföretagare är bortrest på en längre semester för att han skall förlora chansen att försvara sitt domännamn. Det är svårt att finna en balans mellan önskan att göra processen snabb och att garantera att den blir rättvis.

Om anmälaren vinner tvistlösningsförfarandet blir resultatet att det aktuella domännamnet antingen avregistreras eller överförs till anmälaren. Vinner domännamnsinnehavaren resulterar förfarandet inte i någon åtgärd.

⁷⁵ 9§ Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se"

⁷⁶ 10§ Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se"

⁷⁷ 12§ Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se"

⁷⁸ 14§ Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se"

⁷⁹ 16§ Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se"

⁸⁰ 18§ Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se"

3.1.2 Talan väcks i allmän domstol

Om någon väcker talan i domstol medan tvistlösningsförfarandet fortfarande pågår skall förfarandet fortsätta om inte parterna är överens om att det bör avbrytas.⁸¹ Beslutet i tvistlösningsförfarandet får inte verkställas om en process pågår i domstol eller om talan väcks inom 14 dagar från det att beslutet fattats. Under tiden som ett alternativt tvistlösningsförfarande eller en process i domstol pågår får domännamnet inte överlåtas.

Deleted: ¶

¶

¶

Kostnader¶

3.2 Materiella grunder

Grunden för tvistlösningsförfarandet återfinns i punkt 18 i NIC-SE:s Allmänna Villkor. Där definieras vad som krävs för att ett domännamn skall avregistreras eller överföras. II-stiftelsen har i remissförfarandet och i PM rörande framtagandet av de nya reglerna förklarat att reglerna bygger på ICANNs tvistlösningsystem.⁸² Vissa ändringar och anpassningar har dock gjorts och en jämförelse är därför intressant. Mot bakgrund av likheterna och ändringarna är också de erfarenheter som kan erhållas ifrån ICANNs system intressanta.⁸³

Deleted: Tvistlösningsförfarande t kostar inte den domännamnsinnehavare som riskerar att bli av med sitt domännamn något, om han inte väljer att utöka antalet tvistlösare. Det är den som anmäler frågan till tvistlösningsförfarandet som betalar avgiften, oavsett vem som vinner. Den som väljer att utöka antalet tvistlösare får betala en extra avgift. Den som vinner tvistlösningsförfarandet får dock tillbaka halva sin erlagda avgift av II-stiftelsen. Vardera parten betalar sina kostnader för till exempel ombud eller rådgivning. Det finns heller ingen straffavgift för missbrukande registrering av domännamn eller missbruk av tvistlösningsförfarandet.

3.2.1 Avregistrering och överföring

Av punkt 18 i de allmänna villkoren framgår:

18 c) Ett domännamn får avregistreras eller överföras till den som begärt tvistlösningsförfarandet om domännamnet är identiskt eller förväxlingsbart med ett varukännetecken, näringskännetecken, släktnamn, konstnärnamn (om namnet inte syftar på någon sedan länge avliden), eller titel på annans skyddade litterära eller konstnärliga verk vilka har rättsgrund i Sverige och till vilket den som begärt tvistlösningen kan visa rätt, och

- Innehavaren inte har någon rätt eller berättigat intresse till domännamnet och

- domännamnet registrerats eller använts i ond tro.

⁸¹ 24§ Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se"

⁸² www.iis.se/domannamn/doc/atfpm021028.pdf, 2003-07-07

⁸³ ICANNs Uniform Dispute Resolution Policy, tillgänglig på <http://www.icann.org/udrp/udrp.htm>, 2003-07-15

Grunderna för avregistrering och överföring av domännamn är mycket lik ICANNs grunder. Den viktigaste skillnaden är att den grupp som har rätt att starta ett förfarande utökats från varumärkes- och firmanamnsinnehavare till att inkludera även konstnärsnamn, titlar till upphovsrättsliga verk samt släktnamn.⁸⁴ Vad utökningen av tillämpningsområdet för tvistlösningsförfarandet kommer att innebära är osäker.

Den enda andra skillnaden är att det i ICANNs system krävs att domännamnet registrerats *och* används i ond tro ("*registered and is being used in bad faith*")⁸⁵ medan det i det svenska systemet räcker med att domännamnet antingen registrerats i ond tro *eller* använts i ond tro.

Ändringen är medveten enligt II-stiftelsen.⁸⁶ Motivet anges vara att "den som må ha registrerat ett domännamn i god tro men senare uppmärksammats på sin bristande rätt till namnet kan i den situationen komma att bedömas vara i ond tro om sin rätt till att ha domännamnsregistreringen".⁸⁷ Att ett sådant förfarande inte är tillåtet lär inte vara någon skillnad mot ICANN, där tvistlösningsforumet utökat sitt område successivt genom sina avgöranden. Däremot är det intressant att fråga sig vad som gäller för den som registrerat domännamnet i ond tro men sedan hittat ett berättigat användningsområde. En ännu intressantare situation skulle kunna uppstå om någon i god tro förvärvar ett domännamn från någon som registrerat det i ond tro och börjar använda domännamnet på ett berättigat sätt. Inget dokument angående reglerna berör frågan men en bokstavstolkning kommer leda till att domännamnet likväl överförs eller avregistreras.

---

⁸⁴ Jämför med regel 4 a. (i), ICANNs Uniform Dispute Resolution Policy

⁸⁵ Regel 4 a. (iii), ICANNs Uniform Dispute Resolution Policy

⁸⁶ www.iis.se/domannamn/doc/atfpm021028.pdf, 2003-07-07

⁸⁷ www.iis.se/domannamn/doc/atfpm021028.pdf, 2003-07-07

3.2.2 Rätt eller berättigat intresse

De allmänna villkoren innehåller en katalog med presumtioner för att domännamnsinnehavaren har en rätt eller ett berättigat intresse till domännamnet och det därför inte skall avregistreras eller överföras till någon annan.

18 d) En Innehavare får anses ha en rätt eller berättigat intresse till domännamnet särskilt om det visas att

- användning, eller förberedandet av användning av domännamnet skett i samband med marknadsföring av varor eller tjänster innan tvistlösningen inleddes,

- domännamnet är allmänt känt för Innehavaren även om denne inte förvärvat någon ensamrätt till den benämning som utgör namnet eller

- domännamnet inte används i kommersiellt syfte för att vilseleda konsumenter eller för att skada ett känneteckens eller en rättighets anseende.

Presumptionsgrunderna är direkta översättningar av 4 c. i ICANNs regler.⁸⁸ De två första presumptionsgrunderna synes självklara men den tredje punkten, att ett domännamn anses ha en rätt eller berättigat intresse om det inte används ”för att skada ett känneteckens eller en rättighets anseende”, blir intressant om det tolkas motsatsvis. Det kan då begränsa möjligheten att försvara utnyttjandet av ett domännamn med att det används för ett ideellt legitimt syfte om syftet till exempel är att kritisera ett företags anställningspolicy produkter eller tjänster. Utnyttjande av ett domännamn för att uttrycka åsikter som är skyddade av yttrandefriheten kan då vid en tillämpning av reglerna bedömas otillåtet.⁸⁹

---

⁸⁸ Regel 4 c. ICANNs Uniform Dispute Resolution Policy

⁸⁹ Milton Mueller, Success by Default, A New Profile of Domain Name Trademark Disputes under ICANN's UDRP, A Study prepared for the Convergence Center, s 22-25, Tillgänglig på <http://dcc.syr.edu/markle/markle-report-final.pdf>, 2003-07-15

3.2.3 Ond tro

De Allmänna Villkoren innehåller även en katalog med presumtioner för att domännamnsinnehavaren har registrerat eller använt domännamnet i ond tro.

e) Ett domännamn får anses ha registrerats eller använts i ond tro särskilt om det visas att

- registreringen eller användningen tillkommit i syfte att sälja eller överlåta domännamnet till den som begärt tvistlösningen eller till en konkurrent till den som begärt tvistlösningen,

- domännamnet registrerats i syfte att förhindra den som begärt tvistlösningen att kunna använda sitt kännetecken eller sin rättighet i ett domännamn eller

- domännamnet registrerats i syfte att störa affärsverksamheten för en konkurrent.

ICANNs regler nämner även syftet att hyra ut domännamnet som ond tros presumerande (*selling, renting, or otherwise transferring the domain name*). Det är underligt att II-stiftelsen inte tagit med uthyrning i katalogen för ond tros presumtioner. Katalogen är dock inte uttömmande och det borde vara möjligt att tolka in att hyra ut som ond tros grundande. Inget rimligt skäl finns till att det skulle vara tillåtet att registrera ett domännamn i syfte att hyra ut det.

ICANNs regler innehåller även en tredje grund för ond tro som inte finns med i de svenska, nämligen snyltning av besökare ("by using the domain name, you have intentionally attempted to attract, for commercial gain, Internet users to your web site or other on-line location, by creating a likelihood of confusion with the complainant's mark").⁹⁰ Möjligen kan förbudet av ett sådant utnyttjande ges av en e contrario tolkning av regel 18 d) som stadgar att ett domännamn som "inte används i kommersiellt syfte för att vilseleda konsumenter" presumeras vara ett berättigat användande.⁹¹ Men om detta är avsikten är det mycket underligt att stycket saknas i de svenska reglerna. Att det avlägsnats skulle lika gärna kunna tyda på att en snyltning av besökare inte skall tolkas som ett användande som kan angripas genom det alternativa tvistlösningsförfarandet.

3.2.4 Tolkning av de materiella reglerna

Eftersom katalogen över ond tros utnyttjanden inte är uttömmande har tvistlösarna möjlighet att tolka vad som skall anses utgöra ond tro. I ICANNs system har möjligheten utnyttjats för att utöka tillämpningsområdet för tvistlösningsförfarandet. Något som är intressant är också att tvistlösarna börjat citera varandras domar och därigenom skapat ett system med prejudikat.

Begreppet "konkurrent" i den ond tros presumerande grunden i ICANNs reglering "domännamnet registrerats i syfte att störa affärsverksamheten för en konkurrent" har tolkats som att kunna innefatta även ideella utnyttjanden. Så var fallet i avgörandet "Dixons-online.com" där en missnöjd konsument drev en missnöjeswebbsida riktad mot en bilhandlare. Websidan var helt ideell vilket konstaterades även i tvistlösningsförfarandet.⁹² Panelen fann dock ändå att domännamnet användes i ond tro. Motiveringen var att domännamnet användes "primärt i syfte att störa affärsverksamheten för en konkurrent".⁹³ Att webbsidan var helt ideell var helt utan betydelse. Tvistlösningspanelen hänvisade till tidigare avgöranden till stöd för sin uppfattning att begreppet "konkurrent" har en vidare mening än att behöva vara en näringsidkare som säljer utbytbara varor och tjänster, eller ens en näringsidkare! Uttrycket konkurrent i ICANNs tvistlösningsregler ansågs innebära "någon som agerar i opposition till någon annan" och ansågs inte behöva begränsas till "kommersiella eller affärsmässiga

⁹⁰ 4 b. (iv), ICANNs Uniform Dispute Resolution Policy

⁹¹ 18:e punkten d), Allmänna Villkor vid Registreringen av Domännamn under Toppdomänen .se

⁹² ICANN UDRP avgörande D 2001-0843

⁹³ ICANN UDRP avgörande D 2001-0843

Deleted: ¶
¶
¶
Borde ha många fler referenser till studier om hur ICANNs regler tillämpats och analyseratsxxx¶
Analys

Deleted: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXX

Formatted: Bullets and Numbering

konkurrenter”. Tolkningen anser jag vara mycket olycklig, eftersom den inkräktar på möjligheten att fritt yttra sina åsikter på Internet. Tolkningen kan också kritiseras eftersom den strider mot hur begreppet konkurrent normalt definieras i lagstiftning, exempelvis i den svenska marknadsrättsliga lagstiftningen. Detta är dåligt eftersom tolkningen strider mot den allmänna uppfattningen om begreppet konkurrent och dessutom innebär ett hinder mot yttrandefriheten.⁹⁴

Formatted

Formatted

Formatted

Ett annat exempel på extensiv tolkning av ond trosbegreppet är att en domännamnsinnehavare ansågs vara i ond tro och ett domännamn överfördes med motiveringen att ”domännamnsinnehavaren inte bidrar något av värde till Internet och Internet användarna kommer få mer nytta om domännamnet överförs till en part som har ett legitimt användningsområde för det”. Det finns skäl att ifrågasätta en sådan tolkning av begreppet ond tro. Inget rekvisit i reglerna behandlar begreppet ”värde” för Internet och dessutom kan en tolkning av vem som bidrar mest värde till Internet lätt uppfattas som godtycklig.

Även centrala begrepp som vad som skall anses vara ett förväxlingsbart domännamn har tolkats extensivt. Till exempel har ICANNs system tillämpats på så kallade ”sucks” domäner, det vill säga domäner som syftar till att uttrycka sitt missnöje över ett företag och typiskt sett innehåller företagets varumärke och ordet ”suck”. Exempel är ”Guinnessreallysucks.com”⁹⁵, Wal-martsucks.com⁹⁶ och Philpsucks.com⁹⁷ som alla blev av med sitt domännamn.

”Sucks” domäner har i de nämnda fallen ansetts vara förväxlingsbara med företags varumärken med motiveringen att alla världens invånare inte kan antas förstå vad de betyder. Motiveringen förefaller svag, åtminstone en överväldigande majoritet av de Internet användare som surfar på engelskspråkiga websidor kan förväntas förstå innebörden av ordet ”sucks”. I 14 av 16 ”Sucks”-fall som jag studerat ansågs domännamnet förväxlingsbart och överfördes till känneteckensinnehavaren.⁹⁸ Genom tolkningen har ICANNs

⁹⁴ Milton Mueller, Success by Default, A New Profile of Domain Name Trademark Disputes under ICANN’s UDRP, A Study prepared for the Convergence Center, s 22-25, Tillgänglig på <http://dcc.syr.edu/markle/markle-report-final.pdf>, 2003-07-15

⁹⁵ ICANN UDRP avgörande D2000-0996

⁹⁶ ICANN UDRP avgörande D2000-0662

⁹⁷ ICANN UDRP avgörande D2001-1195

⁹⁸ ICANN UDRP avgörande D2000-0584, D2000-0996, D2000-1015, D2000-0662, D2000-0477, D2001-0007, FA00102247, FA0097077, FA0097750, D2000-0636, D2001-1195, D2001-1195, D2001-0213, D2000-0681, D2000-0583 och D2000-1121.

tvistlösningsförfarandes tillämpningsområde utökats från, som ursprungligen var syftet, självklara fall av missbruk av domännamnssystemet till att omfatta betydligt mer tveksamma fall.

3.3 Skall II-stiftelsen följa ICANNs tolkning?

Eftersom II-stiftelsen baserat sina regler på ICANNs, och dessutom gjort vissa modifieringar för att avhjälpa brister i ICANNs regler, är sannolikheten relativt stor att de regler som efterliknats kommer att tolkas på ett liknande sätt. I och med att reglerna är utformade med stort utrymme för tolkning och utan utförliga motiv eller kommentarer som ger ledning för tolkning är det troligt att II-stiftelsens tvistlösare kommer att söka ledning i avgörande från ICANNs tvistlösningsssystem. Kanske är det till och med avsikten. Om det inte var det borde II-stiftelsen ändrat mer på reglerna eller förklarat att de inte skulle tolkas på samma sätt som ICANNs.

Detta utgör ett problem eftersom tillämpningen av reglerna i ICANNs UDRP kan kritiseras för att vara alltför extensiv. Ett alternativt tvistlösningsförfarande borde begränsas till enkla och självklara fall och mer tveksamma fall bör lämnas till de allmänna domstolarna. Anledningen är att syftet med ett alternativt tvistlösningsförfarande är att skapa ett snabbt, billigt och enkelt alternativ till de allmänna domstolarna. Reglerna består av generalklausuler och ger stort utrymme för tolkning, det centrala begreppet "ond tro" är till exempel inte definierat utan endast exemplifierat, och tvisterna avgörs genom en skriftlig process med ett minimum av fakta och korta responsfrister för parterna. Förfarandet bör då begränsas till fall med en uppenbar utgång för att garantera att avgörandena blir rättvisa.

Deleted: —Page Break—
Analys av tvistlösningsförfarandet¶
<#>Korta responstider¶
¶
Ett annat problem med de alternativa tvistlösningsystemen är att responstiderna sätts för kort, vilket i kombination med att det bara är en skriftomgång gör att mindre företag och privatpersoner som etablerade juridiska kontakter med kunskap om domännamnssystemet inte hinner försvara sig på vederbörligt sätt.¶
¶
II-stiftelsen har tagit del av kritiken mot ICANN och därför i sitt system utökat fristen från 20 till 30 dagar. Men frågan är ändå om det inte är i underkant. Det räcker ju att till exempel en egenföretagare är bortrest på en längre semester för att han skall förlora chansen att försvara sitt domännamn. ICANN-fall där folk missat tider och utsatts för tredsdom? Utveckla terorierna om fair trial och quick justice...¶
Extensiv tolkning¶
¶
Eftersom katalogen över ond tros utnyttjanden inte är uttömmande har tvistlösarna möjlighet att tolka vad som skall anses utgöra ond tro. I ICANNs system har möjligheten utnyttjats för att utöka tillämpningsområdet för tvistlösningsförfarandet. Något som är intressant är också att tvistlösarna börjat citera vrandras domar och därigenom skapat ett system med prejudikat. ¶
¶
Begreppet "konkurrent" i den ond tros presumerande grunden i ICANNs reglering "domännamnet registrerats i syfte att störa affärsverksamheten för en konkurrent" har tolkats som att kunna innefatta även ideella utnyttjanden. Så var fallet i avgörandet "Dixons-online.com" där en missnöjd konsument drev en missnöjeswebbsida riktad mot en bilhandlare. Websidan var helt ideell vilket konstaterades även i tvistlösningsförfarandet.⁹⁹ Panelen fann dock ändå att domännamnet användes i ond tro. Motiveringen var att domännamnet användes "primärt i syfte att störa affärsverksamheten för en konkurrent".¹⁰⁰ Att websidan var helt ideell var helt utan betydelse. Tvistlösningspanelen hänvisade till tidigare avgöranden till stöd för sin uppfattning att begreppet "konkurrent" har en vidare mening än att behöva vara en näringsidkare som säljer utbytbara varor och tjänster, eller ens en näringsidkare! Uttrycket konkurrent i ICANNs ... [1]

Formatted: Bullets and Numbering

Att de allmänna domstolarna bör hantera mer tveksamma frågor beror inte på att de förväntas ha en högre kompetens än II-stiftelsens tvistlösare utan framförallt på skillnaden i förfarandet.

Därmed inte sagt att de allmänna domstolarna inte skulle vara tillräckligt kompetenta för att döma i domännamnstvister. II-stiftelsens tvistlösare har naturligtvis en önskvärd specialkompetens i domännamnsfrågor, men kanske mindre kunskap på andra områden som till exempel yttrandefrihetsfrågor. I till exempel Tyskland har det fungerat alldeles utmärkt att låta de allmänna domstolarna tolka och tillämpa traditionell rätt på domännamnstvister.¹⁰⁶

Den största fördelen med de allmänna domstolarna ligger i dock att processen är långsammare så att mer tid ges till att samla in fakta, presentationen av fakta är muntlig och att domaren har möjlighet att ställa frågor för att utreda tvisten. För att garantera högsta möjliga kompetens hade det naturligtvis varit önskvärt att förlägga fallen i en specialdomstol eller vid en speciell tingsrätt. En alternativ lösning är att skapa en överinstans till det alternativa tvistlösningsförfarandet, med längre responsfrister, muntlig förhandling och minst tre tvistlösare.

Så som förfarandet ser ut idag är det åtminstone inte lämpat för att avgöra tveksamma fall, och så är inte heller avsikten. Bättre än att II-stiftelsens tvistlösare, kanske ensam, skall försöka avgöra ett tveksamt fall är det att avsäga sig fallet. Vid ett felaktigt avgörande riskerar till exempel en privatperson eller egenföretagare som inte hunnit försvara sig på ett vederbörligt sätt att se det som alltför betungande att själv ta initiativet till att ta tvisten till allmän domstol. Då är det bättre att den klagande parten får göra det valet om II-stiftelsens tvistlösare anser att tvistens utgång är tveksam. Tanken var ifrån början att även ICANNs tvistlösningsförfarande endast skulle avgöra enkla och självklara fall men där har alltså tvistlösarna valt att successivt utöka förfarandets tillämpningsområde. II-stiftelsen har tydligt angett att ”det alternativa tvistlösningsförfarandet ska kunna användas vid *klara fall* av missbruk där domännamnsinnehavaren *inte har någon rätt eller berättigat intresse* till den benämning som utgör domännamnet och att domännamnet registrerats eller använts i ond tro.”¹⁰⁷ Slutsatsen blir att tvistlösarna bör gå emot ICANNs tolkning och följa II-stiftelsens instruktion.

Deleted: De allmänna domstolarna har ett övertag framförallt i tillgång till och presentation av fakta (muntlighetsprincipen osv), inte nödvändigtvis i kompetens. För att garantera högsta möjliga kompetens bör dock fallen handläggas av en specialdomstol, liknande marknadsdomstolen? Eller rotel 6 för känneteckenstvister i Stockholms Tingsrätt? ¶
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

¹⁰⁶ Papiri, F. *The Evolving System of Domain Name Dispute Resolution*, s 99, Skrifter utgivna av Institutet För Immaterialrätt och Marknadsrätt vid Stockholms Universitet, nr 115, 2002.

¹⁰⁷ <http://www.iis.se/domannamn/doc/atf.pdf>, 2003-07-15

Dock finns även en nackdel i avvikelser från tolkningen av ICANNs regler. Det kan inte anses idealt att tillämpa exakt samma regler på ett helt annorlunda sätt, även om det är mer rättvist och stämmer överens med reglernas syfte. En avvikelse från tolkningen av ICANNs regler ger brister i förutsägbarheten, framförallt för utländska aktörer som registrerat domännamn i den svenska toppdomänen.

Deleted: korrekt

Deleted: ¶

¶
Att II-stiftelsen satt sig i den här situationen är förvånande. Antingen anser II-stiftelsen att ICANNs system fungerar bra och att tolkningen av dess regler är önskvärd eller så har II-stiftelsen brutit i utvärderingen av ICANNs regler och är inte medvetna om systemets brister. Båda alternativen förefaller lika klandervärda.¶

¶
¶
¶

3.4 Varför skapa eget system istället för att ansluta sig till ICANNs

Det kan ifrågasättas varför II-stiftelsen inte valde att ansluta sig till ICANNs redan befintliga tvistlösningssystem istället för att utveckla ett eget. Vinsten hade varit besparade kostnader för utveckling och administration av det egna systemet och dessutom stabiliteten i ett etablerat system. Det naturliga motargumentet till en anslutning till ICANNs system är att hänvisa till den kritik av ICANNs system som finns. Men det argumentet faller om man utvecklar ett system som i princip är identiskt med ICANNs med endast ett par mindre betydande modifieringar. II-stiftelsen har aldrig behandlat frågan om eventuellt anslutande till ICANN men uttalat att det är positivt att det alternativa tvistlösningssystemet kan anpassas till svenska förhållanden. Eftersom någon anpassning till svenska förhållanden inte finns i de svenska reglerna är det dock troligare att valet att skapa ett eget system handlar om att behålla makten över det inom II-stiftelsen. Det bör till II-stiftelsens försvar sägas att det hittills endast är mindre stater, som Tuvalu och Niue, som har valt att ansluta sig till ICANNs tvistlösningssystem och till exempel ingen av toppdomänerna i EU.

4 Slutsatser

Syftet med uppsatsen var att besvara frågorna om hur den gamla regleringen av toppdomänen .se fungerade, vad övergången till den nya regleringen innebär och hur regleringen av nationella toppdomäner i framtiden kan bli bättre.

De gamla reglerna

Den ursprungliga ambitionen med de gamla reglerna, som var att säkerställa att toppdomänen .se blev en naturlig hemvist för alla användare med koppling till Sverige, kan verka god men visade sig vara mindre välgrundad och har fått ett alltför högt pris. Kravet på en underliggande namnrättighet har i själva verket fått en motsatt effekt och lett till en ”flykt” från den svenska toppdomänen till alternativa toppdomäner med liberalare regler för tilldelning av domännamn. Den nationella identitet som önskades gick därmed förlorad. Man kan fråga sig om den nationella anknytningen hade skadats mer om den svenska toppdomänen redan från början lämnats öppen för registrering? Förmodligen inte. Hur många oönskade aktörer utan anknytning till Sverige hade valt att registrera ett domännamn i toppdomänen ”.se”?

Comment [BD1]: Alldeles för abrupt början. Första meningen i ett avsnitt kan aldrig inledas med slutligen.

Deleted: ...eller nåt sånt....Slutligen kan angående den ursprungliga frågan sägas att motiven till

Comment [BD2]: Här behöver du en tydligare formulering. Jag föreslog något i syftet.

Deleted: Ambitionen att säkerställa att toppdomänen blev en naturlig hemvist för alla användare som har koppling till Sverige och inga andra kan verka god men priset har visat sig bli alltför högt.

Samtidigt som den gamla regleringen innebar att den svenska toppdomänen tappade sin roll som naturlig hemvist för användare med koppling till Sverige skapade den problem och missnöje hos de som försökte registrera ett domännamn i ”se” men inte fick det. Det hårda kravet på en underliggande namnrättighet i de gamla reglerna och de restriktiva undantagen gjorde det onödigt svårt att registrera sitt önskade domännamn. De största problemen var svårigheten att registrera förkortningar av firmanamn, generiska ord och framförallt varumärken. Många valde en annan toppdomän, andra fick acceptera ett sämre namn än det de egentligen önskat, en del drev sin fråga hos Nämnden för Överprövning av Domännamn och vissa valde säkert att lägga ner idén med att registrera ett eget domännamn. De nämnda motgångarna skapade kritik och diskussion kring de gamla svenska reglerna för tilldelning av domännamn.

Nya regler

Kritiken resulterade till slut i en statlig utredning som förslog förändringar i reglerna och till och med ett statligt maktövertagande. I kombination med kritiken från potentiella kunder samt debattörer i media och flykten till andra toppdomäner ledde den statliga utredningen till att II-stiftelsen utarbetade nya regler baserade på "First to File" principen.

Utvecklingen ligger i linje med övriga EU länder. Vi har sett en tydlig trend i jämförelsen med övriga nationella toppdomäner, så många som fem av nio toppdomäner med krav på underliggande namnrättighet har under de senaste tre åren bytt till "First to File" principen.

Även staternas inblandning i toppdomänen har visat sig vara en trend, trots motstånd från de ideella organisationer som innehaft makten. Den inblandning som staten gjort genom domännamnsutredningen har varit positiv. II-stiftelsens självreglering borde ha varit mer lyhörd och på eget initiativ ändrat reglerna tidigare men resultatet av statens framtvingande av en liberalisering är positivt. Hur staten i framtiden kommer att agera angående toppdomänen .se får antas bero av hur det nya systemet fungerar. Idag verkar inte finnas några planer på ett statligt maktövertagande.

Liberaliseringen positiv

De nya reglerna innebär en liberalisering som är positiv jämförd med de tidigare reglerna. Vi har sett att de gamla reglerna med krav på underliggande namnrättighet inte fungerade bra. Att beslutet att övergå till "First to File" principen hittills fattats av mer än hälften av de EU-länder som tidigare haft krav på underliggande namnrättighet ger ytterligare stöd för att liberaliseringen är ett riktigt val. De nya reglerna överensstämmer till form och innehåll med ICANNs regler samt reglerna i övriga toppdomäner i EU som tillämpar "First to File" principen. Harmoniseringen är i sig positiv eftersom den underlättar för företag och individer i olika EU-länder att förstå de andra ländernas regler för tilldelning av domännamn.

Ett alternativt tvistlösningsforum

II-stiftelsen har, liksom de flesta toppdomäner som tillämpar "First to File" principen, valt att bekämpa missbrukande domännamnsregistreringar genom att låta ett alternativt tvistlösningsforum erbjuda ett snabbt och billigt alternativ till de allmänna domstolarna.

II-stiftelsen valde att utveckla ett eget system för tvistlösning istället för ansluta sig till ICANNs system. Då systemet ändå är närmast identiskt med ICANNs kan valet ifrågasättas.

Tolkningsproblem

Likheten med ICANNs regler skapar vissa osäkerheter för tolkningen av de nya reglerna för .se:s tvistlösningssystem. ICANNs regler har nämligen tolkats extensivt medan det i motiven till II-stiftelsens regler anges att tvistlösningsförfarandet endast skall tillämpas på självklara fall. Reglerna för tvistlösningssystemet är utformade med ett stort utrymme för tolkning och eftersom utförliga motiv eller kommentarer som kan ge ledning för tolkningen ligger det nära till hands för II-stiftelsens tvistlösare att söka ledning i avgöranden från ICANNs tvistlösningssystem.

Syftet med II-stiftelsens, och ursprungligen även ICANNs, tvistlösningssystem är att erbjuda ett snabbt, billigt och effektivt alternativ till allmänna domstolar. Därför är förfarandet skriftligt, responsfristerna korta och reglerna ger stort tolkningsutrymme. Därför är tvistlösningssystemet också avsett att tillämpas endast på självklara fall som utgör uppenbara missbruk av friheten att registrera namn i en toppdomän som tillämpar "First to File" principen.

II-stiftelsens tvistlösare bör gå emot ICANNs praxis genom att följa syftet med reglerna och avstå från att avgöra tveksamma tvister. Syftet med att göra reglerna enkla och ge stort utrymme för tolkning får inte utnyttjas till att utvidga tvistlösningsförfarandets tillämpningsområde på annat sätt än att inkludera självklara fall som inte förutsågs vid reglernas stiftande. En skillnad i tillämpningen av i stort sett identiska regler är dock inte bra eftersom Internet är ett globalt verktyg och det utländska intresset för nationella toppdomäner i andra stater är stort. En internationellt harmoniserad tvistlösning för domännamnstvister är önskvärd.

Framtiden

Att utveckla ett internationellt tvistlösningssystem för domännamnstvister och få samtliga, eller en stor del av, de nationella och generiska toppdomänerna att ansluta sig är inte helt oproblematiskt. En lösning genom ett fördrag mellan stater förutsätter en tidskrävande process och tvistlösningssystemet riskerar att bli alltför inflexibelt. Kanske är det möjligt för EU-länderna men ett stort hinder finns fortfarande i att många nationella toppdomäner fortfarande

regleras av ideella organisationer som troligen kommer att motverka en sådan utveckling. Den bästa lösningen förefaller vara att ICANN, eller någon annan organisation, lyckas utveckla ett tvistlösningssystem som accepteras i så stor utsträckning att tillräckligt många nationella toppdomäner blir intresserade av att ansluta sig.

5 Källförteckning

Författningar

Anti Cybersquatting Consumer Protection Act, (Senate bill S. 1255, as incorporated into Public Law 106-113)

Förarbeten

Domännamnsutredningen SOU 2000:30 ".se?"

Regler

Regler för registrering av domännamn under toppdomänen ".se", version 2.0,
Tillgänglig på <http://www.iis.se/domannamn/regler20.shtml>, besökt 2003-07-07

Regler 2.0 - Appendix 1 - Förklaringar,
Tillgänglig på www.iis.se/domannamn/regler_app1.shtml, besökt 2003-07-08

Regler 2.0 - Appendix 2 – Translitteringsalternativ,
Tillgänglig på www.iis.se/domannamn/regler_app2.shtml, besökt 2003-07-08

Förfaranderegler för alternativt tvistlösningsförfarande för domännamn i toppdomänen ".se",
Tillgänglig på <http://www.iis.se/domannamn/forfaranderegleratf.shtml>, besökt 2003-07-07

ICANNs Uniform Dispute Resolution Policy,
Tillgänglig på <http://www.icann.org/dndr/udrp/policy.htm>, 2003-07-07

Litteratur

Aaker, D. *Building Strong Brands*, New York, USA, 1996.

Carlén-Wendels, T. *Nätjuridik*, Stockholm 2000.

Lindqvist, T. *Domännamn – stöld, strategi och utveckling*, Borås, 1999.

Papiri, F. *The Evolving System of Domain Name Dispute Resolution*, Skrifter utgivna av Institutet För Immaterialrätt och Marknadsrätt vid Stockholms Universitet, nr 115, 2002.

Bryde-Andersen, M. *IT-retten*, Köpenhamn 2001.

Tidskrifter och artiklar

Suh-kyung Yoon, Far Eastern Economic Review, 14 september, 2000, (tillgänglig på www.globalpolicy.org/nations/micro/0523net.htm, besökt 2003-07-07)

Michael Froomkin, Wrong Turn in Cyberspace, Vol. 50 Duke Law Journal number 17, 2000.

Internets Users Society, White Paper, Nummer 1, mars 2003,
Tillgänglig på <http://www.nunames.nu/about/Niuepaper1.pdf>, 2003-07-07

Studier

Geist, M. "Fair.com?: An Examination of the Allegations of Systemic Unfairness in the ICANN UDRP", 2001, Tillgänglig på <http://aix1.uottawa.ca/~geist/geistudrp.pdf>, 2003-07-02

Milton Mueller, Success by Default, A New Profile of Domain Name Trademark Disputes under ICANN's UDRP, A Study prepared for the Convergence Center. Tillgänglig på <http://dcc.syr.edu/markle/markle-report-final.pdf>, 2003-07-15

Information från Stiftelsen Internet Infrastruktur (II-stiftelsen)

Skrifter

Internets Infrastruktur i Sverige 2001, II-stiftelsen, Stockholm, 2001.

Rapport – Regler för registrering av domännamn under toppdomänen .se, II-stiftelsen, Stockholm, 2002.

Webpublikationer

Ett alternativt tvistlösningsförfarande (ATF) för domännamn i toppdomänen “.se”, II-stiftelsen, Stockholm, 2002,
Tillgänglig på www.iis.se/domannamn/doc/atfpm021028.pdf, besökt 2003-07-07

Yttrande över SOU 2000:30, .SE?, N2000/3093/ITFoU,
Tillgänglig på www.iis.se/remissvar/00-domannamnsutredningen.pdf, 2003-07-15

Nya regler för .se klara – gäller från april 2003,
Tillgänglig på www.iis.se/nyheter/news/, 2002-11-15

Alternativt tvistlösningsförfarande (ATF)
för domännamnstvister under .se,
Tillgänglig på www.iis.se/domannamn/doc/atf.pdf, 2003-07-16

www.iis.se/pdf/Om_nya_regler.pdf, 2002-12-15

www.iis.se/pdf/Nya_se-regler-sammanfattning_nov_02.pdf

Information från NIC-SE

Allmänna Villkor vid Registreringen av Domännamn under Topppdomänen .se,
Tillgänglig på http://www.nic.se/domaner/allmannavillkor_030124.shtml, besökt 2003-07-07

Avgöranden i Nämnden för Överprövning av Domännamn (NÖD)

NÖD avgörande 2001-11-15

NÖD avgörande 2000-03-22

NÖD avgörande 2000-06-14

NÖD avgörande 2000-04-25

NÖD avgörande 2002-02-05

NÖD avgörande (ej daterat) av överklagan av NNO avgörande 1998-11-23

Avgöranden från ICANNs Uniform Dispute Resolution Policy

(tillgängliga på www.udrpinfo.com, 2003-07-16)

ICANN UDRP avgörande D2000-0477

ICANN UDRP avgörande D2000-0583

ICANN UDRP avgörande D2000-0584

ICANN UDRP avgörande D2000-0636

ICANN UDRP avgörande D2000-0662

ICANN UDRP avgörande D2000-0996

ICANN UDRP avgörande D 2000-1015

ICANN UDRP avgörande D2000-1121.

ICANN UDRP avgörande D2001-0007

ICANN UDRP avgörande D2001-0213

ICANN UDRP avgörande D 2001-0843

ICANN UDRP avgörande D2001-1195

ICANN UDRP avgörande FA00102247

ICANN UDRP avgörande FA0097077

ICANN UDRP avgörande FA0097750

Intervjuer

Via telefon, Anders Cato, Filosof, 2003-05-23

Via mail, Jenny Thiderman, II-stiftelsen, 2003-06-13

Websidor

www.rubrikmakarna.se/press/553.htm, 2003-07-07

www.tv/en-def-fef119fc197c/en/press/press_article.shtml?HHPress=020107 2003-06-01

www.tv/en-def-fef119fc197c/en/press/press_article.shtml?HHPress=020107 2003-06-01

www.michaelgeist.ca/cctldinfo/country.htm#gm 2003-07-07

www.1-domain.se, 2003-03-17

www.nic-se.se/ombud/ombudslista.shtml, besökt 2003-06-02

www.nic-se.se, 2003-06-10

www.tonic.to/. 2003-06-16

www.nic.es/ingles/index.html, 2003-06-16

www.domainregistry.ie/ 2003-05-23

www.nic.fr/statistiques/afnic/afnic-repart.html, 2003-04-03

www.denic.de/DENICdb/stats/index.en.html#domaincount, 2003-04-03

www.denic.de/DENICdb/stats/domains_simple.en.html, 2003-06-17

www.nic-se.se, 2003-05-04

www.nu/about/about1SV.pdf, 2003-04-03

Analys av tvistlösningsförfarandet

Korta responstider

Ett annat problem med de alternativa tvistlösningsystemen är att responstiderna sätts för kort, vilket i kombination med att det bara är en skriftomgång gör att mindre företag och privatpersoner som etablerade juridiska kontakter med kunskap om domännamnssystemet inte hinner försvara sig på vederbörligt sätt.

II-stiftelsen har tagit del av kritiken mot ICANN och därför i sitt system utökat fristen från 20 till 30 dagar. Men frågan är ändå om det inte är i underkant. Det räcker ju att till exempel en egenföretagare är bortrest på en längre semester för att han skall förlora chansen att försvara sitt domännamn. ICANN-fall där folk missat tider och utsatts för tredsdom? Utveckla teorierna om fair trial och quick justice...

Extensiv tolkning

Eftersom katalogen över ond tros utnyttjanden inte är uttömmande har tvistlösarna möjlighet att tolka vad som skall anses utgöra ond tro. I ICANNs system har möjligheten utnyttjats för att utöka tillämpningsområdet för tvistlösningsförfarandet. Något som är intressant är också att tvistlösarna börjat citera varandras domar och därigenom skapat ett system med prejudikat.

Begreppet "konkurrent" i den ond tros presumerande grunden i ICANNs reglering "domännamnet registrerats i syfte att störa affärsverksamheten för en konkurrent" har tolkats som att kunna innefatta även ideella utnyttjanden. Så var fallet i avgörandet "Dixons-online.com" där en missnöjd konsument drev en missnöjeswebbsida riktad mot en bilhandlare. Websidan var helt ideell vilket konstaterades även i tvistlösningsförfarandet.¹ Panelen fann dock ändå att domännamnet användes i ond tro. Motiveringen var att domännamnet användes "primärt i syfte att störa affärsverksamheten för en konkurrent".² Att webbsidan var helt ideell var helt utan betydelse. Tvistlösningspanelen hänvisade till tidigare avgöranden till stöd för

sin uppfattning att begreppet "konkurrent" har en vidare mening än att behöva vara en näringsidkare som säljer utbytbara varor och tjänster, eller ens en näringsidkare! Uttrycket konkurrent i ICANNs tvistlösningsregler ansågs innebära "någon som agerar i opposition till någon annan" och ansågs inte behöva begränsas till "kommersiella eller affärsmässiga konkurrenter". Tolkningen anser jag vara mycket olycklig, eftersom den inkräktar på möjligheten att fritt yttra sina åsikter på Internet. Tolkningen kan också kritiseras eftersom den strider mot hur begreppet konkurrent normalt definieras i lagstiftning, exempelvis i.... Detta är dåligt eftersom...

Ett annat exempel på extensiv tolkning av ond trosbegreppet är att en domännamnsinnehavare ansågs vara i ond tro och ett domännamn överfördes med motiveringen att "domännamnsinnehavaren inte bidrar något av värde till Internet och Internet användarna kommer få mer nytta om domännamnet överförs till en part som har ett legitimt användningsområde för det". Det finns skäl att ifrågasätta en sådan tolkning av ond tro. Och dessutom vem som kan att avgöra hur mycket värde en websida tillför till Internet. Illa uttryckt, du anspelar antagligen på att värdet inte utgör ett rekvisit i regleringen...

Även centrala begrepp som vad som skall anses vara en förväxlingsbar domän har tolkats extensivt. Till exempel har ICANNs system tillämpats på så kallade "sucks" domäner, det vill säga domäner som syftar till att uttrycka sitt missnöje över ett företag och typiskt sett innehåller företagets varumärke och ordet "suck". Exempel är "Guinnessreallysucks.com"³, Wal-martsucks.com⁴ och "Philpsucks.com"⁵ som alla blev av med sitt domännamn.

"Sucks" domäner har i de nämnda fallen ansetts vara förväxlingsbara med företags varumärken med motiveringen att alla världens invånare inte kan antas förstå vad de betyder.⁶ Motiveringen förefaller närmast löjlig. I 14 av 16 "Sucks"-fall som jag studerat ansågs domännamnet förväxlingsbart och överfördes till känneteckensinnehavaren.⁷ Genom tolkningen har ICANNs tvistlösningsförfarandes tillämpningsområde utökats från, som ursprungligen var syftet, självklara fall av missbruk av domännamssystemet till att

---

omfattEftersom II-stiftelsen baserat sina regler på ICANNs, och dessutom gjort vissa modifieringar för att avhjälpa brister i det, är sannolikheten relativt stor att de regler som efterliknats kommer att tolkas på ett liknande sätt. I och med att reglerna är utformade med stort utrymme för tolkning och utan utförliga motiv eller kommentarer som ger ledning för tolkning är det troligt att II-stiftelsens tvistlösare kommer att söka ledning i avgörande från ICANNs tvistlösningssystem. Kanske är det till och med avsikten. Om det inte var